

Ärakiri
Ärisaladused on välja jäetud

PEADIREKTORI ASETÄITJA

OTSUS

25.11.2004.a nr 38-KO

Koondumisele nr 28-ko/2004 Intercross Investments OÜ/E.O.S. AS loa andmine

Koondumine

02.11.2004.a esitas Intercross Investments OÜ esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt 29.10.2004.a sõlmitud lepingu alusel Intercross Investments OÜ omandab 100% E.O.S. AS aktsiakapitalist. Nimetatud tehingu tulemusena omandab Intercross Investments OÜ (edaspidi Intercross) valitseva mõju E.O.S. AS üle konkurentsiseaduse (KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning seega on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 05.11.2004.a Intercross ja E.O.S. AS koondumise teate saamise kohta teate väljaandes "Ametlikud Teadaanded". Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

Koondumise osalised

KonkS § 20 punktide 2 ja 4 järgi on koondumise osalisteks ettevõtja, kes omandab valitseva mõju teise ettevõtja üle, ning ettevõtja, kelle üle valitsev mõju omandatakse. Seega on käesoleval juhul koondumise osalisteks Intercross ja E.O.S. AS.

Valitseva mõju omandaja Intercross on Eesti äriühing, mis [.....] kaudu kuulub Kuprošel 2004.a registreeritud äriühingu Transportation Investments Holding Ltd kontserni.

Transportation Investments Holding Ltd on valdusühing, millele kuuluvad transporditeenuste turul tegutsevate äriühingute aktsiad, ning kelle üle omavad ühist valitsevat mõju Rosea Invest Ltd ja Leverret Holding Ltd.

Briti Neitsisaarte seaduste alusel asutatud valdusühing Rosea Invest Ltd on Venemaa OAO Severstal kontserni (edaspidi Rosea (Severstal) kontsern) kuuluv ettevõtja. Severstal kontserni peamised tegevusalad on metallurgia, kivisöe, rauamaagi ja nioobiumi kaevandamine, raskemasinaehitus ja autotööstus, puidutööstus, kaubaveotransport jm.

Leverret Holding Ltd on Kuproše seaduste alusel asutatud valdusühing, mille peamised tegevusalad on metalli ja muu toorme raudteetransport, sadamateenuste osutamine, terasetoodete, kivisöe ja seadmete kaubandus, transpordimasinate tootmine ja müük.

Transportation Investments Holding Ltd omab Eestis sidusettevõtjat AS Trendgate (30%), kelle põhitegevusala on naftasaaduste ümberlaadimine. Käesoleval ajal on äriühingu peamiseks tegevuseks naftasaaduste terminali ehitamine, mis eeldatavasti alustab tegevust 2005.a I kvartalis.

Transportation Investments Holding Ltd omandab 26.05.2004.a sõlmitud lepingu kohaselt ühe aasta jooksul lepingu sõlmimisest 51% AS Spacecom aktsiatest koos tütarettevõtjaga Skinest Veeremi AS. AS Spacecom tegeleb raudteekaubavedudega ja kaupade käitlemisega.

Intercross on asutatud 2004.a juulis antud tehingu läbiviimiseks, mistõttu tal puudub käesoleval ajal majandustegevus. Intercrossi põhitegevusalaks saab investeerimis- ja finantseerimistegevus.

E.O.S. AS põhitegevus on naftasaaduste ümberlaadimine. E.O.S. AS-il on 100%-line osalus AS-s Termoil (naftasaaduste ümberlaadimine), AS-is E.R.S. (investeeringute juhtimine) ja EK Holding AS-is (reklaamitegevus).

AS Termoil terminal asub Maardu linnas. Terminalile kuuluvad raudteeharud on ühendatud Maardu raudteejaamaga, mis võimaldab ööpäevas tühjaks laadida kuni 1000 tsisternvagunit naftatooteid. Terminalist 5 km kaugusel asuvas Muuga sadamas laaditakse naftasaadused tankerlaevadele, mis transpordivad kauba rahvusvahelistele turgudele üle maailma. Terminalist pumbatakse naftasaadused sadamasse läbi 7,5 km pikkuse elektriliselt soojendatava torujuhtme.

Õiguslik hinnang

Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta ülemaailmsed käibed kokku ületavad 500 miljonit krooni ja vähemalt kahe koondumise osalise ülemaailmne käive ületab kummalgi 100 miljonit krooni ning ettevõtja või tema osa, kelle üle omandatakse valitsev mõju, äritegevus toimub Eestis.

Intercross ja tema emaettevõtja Transportation Investments Holding Ltd on asutatud 2004.a, mistõttu neil puudub majandustegevuse aruanne, ning käibe arvutamiseks liidetakse ühissetevõtja Transportation Investments Holding asutanud kontsernide käibed. Rosea (Severstal) kontserni 2003.a majandusaasta käive oli [...] miljardit krooni ja Leverret kontserni 2003.a majandusaasta käive – [...] miljardit krooni. Seega on Intercross 2003.a majandusaasta käive kokku [...] miljardit krooni.

[.....]

E.O.S. AS kontserni 2003.a majandusaasta käive oli 564 miljonit krooni. Seega kuulub Intercross ja E.O.S. AS koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel

vahetatavate või asendatavate kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Käesoleva koondumise puhul ei ole ümberlaadimise teenuseid eristatud sõltuvalt käideldud kaubaliikidest (masuut, toornafta, bensiin, petrooleum, diiselkütus). Kuigi erinevad naftatooted nõuavad spetsiaalset säilituspinda saab konkreetset mahutit kasutada teise toote säilitamiseks siis, kui mahuti on saastumise vältimiseks eelnevalt põhjalikult puhastatud. Seetõttu ei eristata antud koondumise puhul erinevaid naftasaadusi ja nende transportimise, hoiustamise ja laadimise erisusi.

Eestis paiknevate naftaterminalide poolt osutatavate ümberlaadimise teenuste kaubaturu võib jagada sõltuvalt terminali otstarbest kaheks (transiidi- või laialiveo terminalid).

Eestis on kaheksa naftasaaduste transiiditerminali, kuhu SRÜ riikidest raudteega saabunud kaup transportitakse tsisternvagunitega. Nafta ja naftasaadused kogutakse terminali, hoiustatakse ning niipea, kui on saavutatud piisav kogus, mis on vajalik, et täita tankerlaev, transportitakse sadamasse ning laaditakse laevadele, mis transportivad kauba erinevatele turgudele. Transiiditerminalidest neli (OÜ Eurodek Muuga Services, AS Pakterminal, E.O.S. AS, ja Oiltanking Tallinn AS) kasutavad laadimiseks Muuga sadamat, OÜ Eurodek Kopli Services ja Scan Trans AS Paljassaare sadamat, AS Alexela Terminal Paldiski sadamat ja AS Milstrand Miiduranna sadamat.

Laialiveo terminalidesse saabuvas suuremad kogused naftasaadusi tankerlaevadega või tsisternvagunitega raudteed mööda, väiksemad – tsisternveokitega; kauba ümberlaadimine vahetuks laialiveoks või transportimiseks hulгимüügi terminalidesse toimub tsisternveokitega. Selliste terminalidena tegutsevad Neste Eesti AS, AS Nybit ja teised väiksemad terminalid.

Kuna E.O.S. AS ja tema põhilised konkurendid tegutsevad naftasaaduste transiiditerminalidena piiritletakse antud koondumise puhul kaubaturg kui Eesti transiiditerminalide poolt naftatoodete ümberlaadimise teenuste kaubaturg.

Kaubaturgu hinnatakse terminalide ladustamismahu ja kaubavoogude mahu järgi.

Koondumise teate esitaja ja ettevõtjate poolt oma interneti kogulehekülgedel avalikustatud informatsiooni kohaselt omab käesoleval ajal suurimat ladustamismahtu (mahutite kogumaht) Eurodek (OÜ Eurodek Muuga Services ja OÜ Eurodek Kopli Services kokku) – 420 000 m³, järgnevad AS Pakterminal – 251 000 m³, E.O.S. AS – 174 000 m³, AS Milstrand – 125 000 m³, Oiltanking Tallinn AS – 85 000 m³ ja teised.

AS Eesti Raudtee ja transiiditerminalide poolt oma interneti kodulehekülgede andmetel käideldi ehk veeti läbi Eesti 2003.a kokku 29 169 000 tonni naftasaadusi, sellest Eurodek (OÜ Eurodek Muuga Services ja OÜ Eurodek Kopli Services kokku) – 10 050 000 tonni ehk 34,5%, AS Pakterminal – 7 885 000 tonni ehk 27%, E.O.S. AS – 5 802 000 tonni ehk 20%, AS Milstrand – 2 041 000 tonni ehk 7% ja Oiltanking Tallinn AS – 1 643 000 tonni ehk 5,6%.

11.11.2004.a “Äripäeva” andmetel on 2004.a AS Pakterminal naftatoodete transiidil taastanud vahepeal Eurodekile loovutatud liidrikoha, laadides selle aasta 10 kuuga üle 8 200 000 tonni naftasaadusi. E.O.S. AS veomaht oli 4 900 000 tonni, olles selle tulemusega jätkuvalt kolmandal kohal.

Transiiditerminalide poolt naftasaaduste ümberlaadimise kaubaturuga on vertikaalselt seotud raudteevee teenuste kaubaturg, kus tegutseb AS Spacecom. Konkurentsiameti poolt on 22.06.2004.a antud luba koondumiseks, mille kohaselt Rosea (Severstal) kontserni ja Leverret kontserni poolt asutatavale ühissettevõtjale võõrandatakse hiljemalt 2005.a maikuuks 51% AS Spacecom aktsiakapitalist. 2003.a oli AS Spacecom põhitegevuseks raudteeveeremi rentimine ja ekspediitorteenuste osutamine. Alates 2004.a lisandus sellele rahvusvaheliste raudtee kaubavedude operaatoriteenuste pakkumine AS Eesti Raudtee infrastruktuuri kasutamiseks alates 01.06.2004.a. Käesolevaks ajaks on AS Spacecom selles valdkonnas alles tegevust alustanud ja talle ei kuulu märkimisväärset turuosa. AS Spacecom taotleb käesoleval ajal Raudteeinspeksioonis endale AS Eesti Raudtee läbilaskevõime mahu suurendamist aastateks 2005/2006. Taotlus hõlmab ligikaudu kolmandikku kogu Eesti Raudtee läbilaskevõimest ("Eesti Päevaleht" 01.11.2004.a.).

AS Trendgate ehitab Maardus naftasaaduste terminali ladustamismahuga 240 000 m³, mis ühendatakse torujuhtmega Muuga sadamaga. Terminali plaanitav valmimisaeg on 2005.a I kvartal ning ta hakkab tegutsema naftasaaduste ümberlaadimise kaubaturul.

Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 2 kohaselt keelab Konkurentsiameti peadirektor või tema asetäitja koondumise, kui see võib tekitada või tugevdada turgu valitsevat seisundit, mis oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja, kelle positsioon võimaldab tal sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi omamist eeldatakse, kui ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 06.11.2002.a määruse nr 3 "Koondumise teate esitamise juhend" § 7 lg 3 p 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturg selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ning koondumine viib vähemalt 15 protsendilise turuosani.

Koondumise osalisega Intercross ühte kontserni kuuluval äriühingul Transportation Investments Holding Ltd on Eestis sidusettevõtja AS Trendgate (30%), kes tegeleb käesoleval ajal naftaterminali ehitamisega. Kuna äriühingutel on erinev omanikestruktuur, siis terminali käikuandmisel hakkavad AS Trendgate ja E.O.S. AS konkureerima naftasaaduste ümberlaadimise kaubaturul. Seega ei teki koondumise tulemusel horisontaalselt mõjutatud kaubaturgusid.

"Koondumise teate esitamise juhendi" § 7 lg 3 p 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturg selline kaubaturg, kus tegutseb üks koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning mis on tootmise või kauba turustamise eelneval või järgneval tasandil seotud kaubaturuga, kus tegutseb koondumise teine osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja ning koondumise osaliste või nendega samasse kontserni kuuluvate ettevõtjate turuosad on eelneval või järgneval kaubaturul kokku vähemalt 25 protsenti.

Koondumise osalisega Intercross ühte kontserni kuuluv ühissettevõtja Transportation Investments Holding Ltd jõustab lähiajal koondumise, millele on Konkurentsiameti poolt luba

antud 22.06.2004.a, ning saavutab AS Spacecom üle valitseva mõju (51%). AS Spacecom tegutseb, kasutades Eesti Raudtee infrastruktuuri, raudteekaubavedude kaubaturul, mis on vertikaalselt seotud naftasaaduste ümberlaadimise kaubaturuga. Arvestades AS-le Spacecom eraldatud läbilaskevõimet ei tohiks tema 2004.a kujunev turuosa MTÜ Transiidi Assotsiatsiooni transiidikomisjoni andmetel ületada [.....] % kasutatavast veomahust. Seega ei teki koondumise tulemusel vertikaalselt mõjutatud kaubaturgusid.

E.O.S. AS omab käesoleval ajal naftasaaduste ümberlaadimise kaubaturul 20 %-st turuosa, mis koondumise tulemusel ei suurene. AS Spacecom turuosa naftalaadimise kaubaturuga vertikaalselt seotud raudteeveoteenuste kaubaturul on alla 25%. Ettevõtja positsioon kaubaturul ei võimalda tal kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. E.O.S. AS konkureerib naftasaaduste ümberlaadimisel märkimisväärset finantsjõudu omavate ettevõtjatega nagu OÜ Eurodek Muuga Services, OÜ Eurodek Kopli Services, AS Pakterminal jt. Seega koondumine ei tekita ega tugevda naftatoodete ümberlaadimise kaubaturul turgu valitsevat seisundit ning KonkS § 22 lõikes 2 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise, ei esine.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

Otsustan:

Anda luba Intercross Investments OÜ ja E.O.S. AS koondumisele.

Käesolevale otsusele saab esitada kaebuse Tallinna Halduskohtusse 30 päeva jooksul selle teatavakstegemisest arvates (Halduskohtumenetluse seadustik § 9 lg 1).

Aini Proos